

ROK AKADEMICKI 2024/2025

III SEMESTR (ZIMOWY) – CYTOFIZJOLOGIA

Literatura obowiązkowa:

1. Kawiak J., Zabel M. (red.) „Seminaria z Cytofizjologii dla studentów medycyny, weterynarii i biologii”, Edra Urban & Partner, Wrocław 2021.
2. Alberts B. et al - tłumaczenie pod redakcją Kmita H., Wojtaszek P. „Podstawy biologii komórki”, Wydawnictwo naukowe PWN, Warszawa 2005.
3. Pecorino L., „Biologia molekularna nowotworów w praktyce klinicznej”, Edra Urban & Partner 2019
4. Regulska, Stanisław, Reguła - Indywidualizacja terapii przeciwnowotworowej; Molekularne uwarunkowania mechanizmów działania nowoczesnych leków onkologicznych: Postępy Hig. Med. Dośw. (online) 2012; 66; 855-867

Literatura uzupełniająca:

1. Podstawy biologii molekularnej - rozdział 12 -Allison L.A.
2. Medical Cell Biology by Goodman (ed.)
3. Molecular Cell Biology by Albers et al (ed.)
4. Cell Biology by Karp
5. The cell – a molecular approach by Cooper, Hausman
6. „Biologia komórki dla studentów uczelni medycznych”, Józwiak J., Edra Urban & Partner, Wrocław 2020

Objaśnienia

poniedziałek-piątek: Aula Paszkiewiczza

1.	11, 14, 15, 16 października	<p>Seminarium: Fizjologia wybranych procesów cytoplazmatycznych. Ćwiczenie: Budowa i fizjologia cytoplazmy i błon komórkowych. Fizjologia kompartmentu obłonionego w komórkach. Fizjologia wybranych procesów cytoplazmatycznych. Rybosomy, polisomy. Szlaki egzocytozy i endocytozy. Interakcje między komórkami a macierzą zewnątrzkomórkową. Cytoszkielec. Cytofizjologia błon komórkowych Budowa lipidów oraz ich funkcje w strukturach komórkowych i pozakomórkowych. Trąty lipidowe. Kaweole. Asymetria błony komórkowej. Transport substancji przez błony, ze szczególnym uwzględnieniem glukozy. Transportery ABC i zjawisko MDR.</p>	dr hab. Łukasz Biały
2.	18, 21, 22, 23 października	<p>Seminarium: Cytofizjologia jądra komórkowego. Ćwiczenie: Budowa jądra komórkowego. Struktura chromatyny i jej modyfikacje -znaczenie w fizjologii komórki. Aktywność transkrypcyjna chromatyny. Tkankowo-specyficzne modyfikacje struktury chromatyny. Struktura chromosomów. Telomery. Struktury jądrowe związane z obróbką RNA. Zjawisko iRNA. Jąderko – struktura i funkcja. Otoczka jądrowa i transport jądrowo-cytoplazmatyczny. Procesy zachodzące w jądrze poprzedzające podział komórki.</p>	dr Agata Góźdz

3.	25, 28, 29, 30 października	<p>Seminarium: Komunikacja między komórkami. Ćwiczenie: Przekazywanie sygnałów w komórce. Typy komunikacji pomiędzy komórkami w organizmie i jej znaczenie. Odpowiedź komórek na bodźce z otoczenia. Receptory (wewnątrzkomórkowe, jonotropowe, metabotropowe, katalityczne), wtórne przekaźniki (cAMP, cGMP, Ca²⁺, IP₃, DG i inne) czynniki transkrypcyjne (ogólne i specyficzne np. CREB, AP-1, NFκB). Budowa i funkcja białek G. Receptorowe i niereceptorowe kinazy tyrozynowe Scr, Jak. Szlak kinaz MAP, Akt, PI3K.</p>	dr hab. Anna Iwan
4.	4, 5, 6, 8 listopada	<p>Seminarium: Komórkowe mechanizmy przekazywania sygnałów. Ćwiczenie: Praktyczne aspekty przekazywania sygnałów w komórkach. Szlaki przekazywania sygnałów przez hormony, cytokiny, czynniki wzrostu oraz składniki macierzy międzykomórkowej. Szlaki aktywowane przez insulinę, hormony sterydowe, tlenek azotu. Zaburzenia w transdukcji sygnałów w wybranych chorobach. Receptory i szlaki przekazywania sygnału, jako punkty uchwytu w terapii chorób.</p>	prof. Jacek Malejczyk
5.	18, 19, 20, 22 listopada	<p>Seminarium: Proliferacja komórek. Ćwiczenie: Regulacja cyklu komórkowego. Typy podziałów komórkowych: mitoza, mejoza. Cykl komórkowy. Budowa i funkcjonowanie wrzeciona podziałowego. Kario i cytokineza. Cykliny i kinazy zależne od cyklin. Rola białek p53, p21, pRb, Cdc25, Cdc6, kompleksu APC. Mechanizmy działania leków hamujących podziały komórkowe.</p>	dr hab. Justyna Niderla - Bielińska
6.	25, 26, 27, 29 listopada	<p>Seminarium: Różnicowanie komórek. Ćwiczenie: Komórki macierzyste. Mechanizmy różnicowania komórek. Geny uczestniczące w różnicowaniu komórek. Modyfikacje epigenetyczne. Różnicowanie komórkowe w przebiegu embriogenezy oraz zjawiska regeneracji tkanek w organizmie. Stopnie zróżnicowania komórek w organizmie. Komórki macierzyste. Komórki progenitorowe. Różnicowanie komórek macierzystych w organizmie.</p>	dr hab. Ewa Jankowska- Steifer
7.	2, 3, 4, 6 grudnia	<p>Seminarium: Starzenie się komórek. Ćwiczenie: Śmierć komórki. Starzenie replikacyjne komórek. Przedwczesne starzenie się komórek. Apoptoza, Nekroza, inne rodzaje śmierci komórek. Mechanizmy indukcji apoptozy. Szlaki egzekutorowe apoptozy. Kaspazy.. Apoptoza bez indukcji kaspaz. Apoptoza fizjologiczna. Metody detekcji komórek w apoptozie. Indukcja apoptozy, jako strategia terapeutyczna.</p>	dr hab. Anna Hyc
8.	9, 10, 11, 13 grudnia	<p>Seminarium: Komórki nowotworowe – Mechanizmy onkogenezy. Ćwiczenie: Transformacja nowotworowa. Mechanizmy ochronne przed transformacją nowotworową. Zaburzenia ekspresji genów w rozwoju nowotworów. Rola p53, p21, Rb, <i>onco</i> mi-RNA. ATM/ATR, BRCA1/2. Interferencja RNA. Przykłady transformacji nowotworowej na przykładzie siatkówczaka, raka jelita grubego, raka piersi, raka niedrobno komórkowego płuc, przewlekłej białaczki szpikowej.</p>	dr hab. Łukasz Biały
9.	16, 17, 18, 20 grudnia	<p>Seminarium: Komórki nowotworowe – Właściwości komórek nowotworowych. Ćwiczenie: Wybrane zagadnienia biologii nowotworów. Zaburzenia w funkcjonowaniu poszczególnych procesów w komórkach nowotworowych. Teorie rozwoju nowotworu. Teoria komórek macierzystych nowotworów. Progresja guza. Angiogeneza nowotworowa. Specyfika oddziaływania komórek nowotworowych z macierzą międzykomórkową w kontekście tworzenia przerzutów. Komórkowe punkty działania leków przeciwnowotworowych w tym nowoczesna biologiczna terapia celowana.</p>	dr hab. Izabela Młynarczuk- Biały

10.	7, 8, 10 stycznia	<p>Seminarium: Medycyna regeneracyjna i bio-inżynieria tkankowa. Zastosowanie komórek macierzystych w medycynie.</p> <p>Typy komórek stosowanych w medycynie regeneracyjnej. Komórki macierzyste zarodkowe, somatyczne. Komórki zróżnicowane: autologiczne, izogeniczne (syngeniczne), allogeniczne, ksenogeniczne, pierwotne, wtórne. Metody pozyskiwania komórek macierzystych. Zarodkowe komórki macierzyste. Indukowane komórki macierzyste. Klonowanie terapeutyczne. Terapia komórkowa i jej możliwości w leczeniu chorób.</p>	dr Ilona Kalaszczyńska
11.	13, 14, 15, 17 stycznia	<p>Seminarium: Metody hodowli komórek.</p> <p>Ćwiczenie: Techniki badawcze stosowane w cytofizjologii.</p> <p>Podstawy hodowli komórek na potrzeby badań medycznych i medycyny regeneracyjnej. Typy hodowli komórkowych. Zasady przeprowadzenia doświadczeń na komórkach <i>in vitro</i>. Podstawy określania cytotoksycznego działania leków i związków chemicznych. Podstawowe metody badań komórek w badaniach medycznych.</p>	dr hab. Anna Hyc
12.	20, 21, 22, 24 stycznia	<p>Seminarium: Bankowanie komórek i tkanek na potrzeby medycyny. Kliniczne zastosowanie przeszczepów tkanek i komórek.</p> <p>Zasady bankowania komórek i tkanek. Uregulowania prawne w Polsce, Europie i na świecie. Kwalifikacja dawców. Organizacja banków komórek i tkanek. Rodzaje przeszczepów. Zasady współpracy pomiędzy jednostkami klinicznymi a bankami komórek i tkanek. Produkty lecznicze terapii zaawansowanej (ATMP) w bankach tkanek i komórek. Rodzaje rusztowań i zasiedlanie rusztowań komórkami. Przeszczep komórek i tkanek, jako punkt wyjścia w inżynierii tkankowej. Przeszczepy w medycynie regeneracyjnej.</p>	dr hab. Artur Kamiński
	30-31.01.2025	Egzamin – I termin	
	13.02.2025	Egzamin poprawkowy	